

אור הפרשה

י"ל ע"י מוסדות אור דוד בראשות הר"ג דניאל זר שליט"א

י"ח אדר תשפ"ג • גליון 253 • פרשת כי תשא - פרה

זמני שבת קודש

רבונו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	תל אביב
18:56	18:23	17:23	ירושלים
19:00	18:26	17:21	חיפה
18:55	18:22	17:22	

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש ה"ישיבה והמוסדות

תורה של שלום

רק בתורה הקדושה אפשר למצוא את החיים והשלום, האמת והשלווה

מצוות הצדקה

יהודים רבים כל כך רוצים לתת צדקה, ולמרות רצונם העז - הם אינם יכולים. על כספו של אדם מוטלים חובות רבים, לדאוג לחינוך הילדים וצורכי פרנסת המשפחה, ולא תמיד הקומץ שהוא מרוויח משיבע את ארי ההוצאות... האם יהודי כזה אינו יכול לקחת חלק במצוות צדקה? האם הוא לא זכאי לרכוש את ביטוח החיים הטוב בעולם? האם יהודים חסרי אמצעים כלכליים - אינם זכאים לזכות להחיות נפש עניים?!

חלילה וחס. הצדקה היא מצוה ששייכת לכל יהודי, וכולנו יכולים ליטול חלק בה. כיצד? - הסכיתו ושמעו גילוי מהדהד, מדברי הגמרא במסכת בבא בתרא דף י': 'כל הרוצה אחר הצדקה - הקדוש ברוך הוא ממציא לו מעות לעשות בהן צדקה!'

כלומר, חובתו וזכותו של כל יהודי לעסוק בצדקה. ואם אין ביכולתו האישית - עליו לרדוף אחריו הצדקה, לשאוף לעשות צדקה, לנסות ולפעול בכל דרך למען הצדקה - ובורא עולם יעניק לו כסף כדי שיוכל לתת צדקה. וכיצד? המהרש"א על אתר מגלה, כי יהודי שמתאמץ לגייס כסף לצדקה, לשכנע אחרים לתת צדקה, לשדל יהודים לתרום מהונם לצדקה - אזי לא זו בלבד שהשתדלותו זו חשובה כצדקה, אלא שבורא עולם שולח לו הון אישי, כסף לרוב, כדי שיוכל לזכות לתת צדקה מכספו שלו!

מדהים! אם עד עתה ידענו שיהודים בעלי יכולת יכולים לזכות במצוות הצדקה, מסתבר שכל אחד יכול, הדבר קרוב לכולנו מאוד! כל שעלינו לעשות הוא להתבונן, לחשוב, להתאמץ ולפעול כדי להרבות צדקה, להסביר את מעלת הצדקה, להתניע תהליכי צדקה במעגלים שסביבנו. זהו דבר שכל אחד יכול לעשות, והוא שמבטיח שבורא עולם יעניק לו את היכולת לחלק צדקה לעניים ונזקקים, לעמוד לעזר דלים ואביונים, להגשים את השאיפה לקחת חלק במצוות הצדקה! (הרב אשר קובלסקי)

אומר לתלמידיו, כואבות לי מאד העיניים, ושמעתי שיש סגולה, שאם אשה יורקת בעיניים, מועיל לרפואת העין. יצאו התלמידים בתקוה שימצאו אשה שתעשה הסגולה, והנה לקראתם באות הנשים הללו, וטרם יסיפיקו לדבר הם אומרים להם משמים שבאתם הנה, אנחנו בדיוק מחפשים נשים שיעשו לרבי מאיר טובה ויקיימו את הסגולה הנפלאה. אמרה החברה לאשה, הנה משמים שלחו לך את הפיתרון. האשה חששה מאד, אני ארק בפניו של מלאך האלוקים, איך אני אעז? באה לפני רבי מאיר והתחילה לבכות אין אני אעשה כדבר הזה? אמר לה רבי מאיר, בתי, הרי כואבות לי העיניים, אינני יכול ללמוד תורה, תרקי לי בעיני ותחלצי אותי. הפציר בה והיא ירקה בעיניו, אמר לה רבי מאיר, היריקה טובה אך לא מושלמת, תרקי לי גם בעין זו, והיא ירקה עוד פעם ועוד פעם שבע פעמים. אמר לה רבי מאיר, לכי לבעלך ואמרי לו שבע פעמים ירקתי בעיני רבי מאיר לא פעם אחת.

זה גדול בישראל! הקב"ה אומר ימחה שמי על המים למען שלום בית, רבי מאיר מוכן להשפיל ולבזות עצמו ל"כ בשביל להשכין שלום בין אשה לבעלה. גדולי ישראל רואים את השני, לא רואים את עצמם!

היכן יש כזה דבר חוץ לעולם התורה? יתנו למישהו לירוק להם בפנים? הם יורידו לו את הראש קודם. שר הביטחון? הרועץ המשפטי? ראש הממשלה? כולם חושבים רק על עצמם, הם ואפסם עוד, ירחצו בדמם של אחרים בשביל להגדיל את כוחם.

עוד מסופר בגמרא על זוג שנישא, ולא היו מאותה עדה, היא היתה בבבלית והוא היה מארץ ישראל. היה חושך בבית, וביקש מאשתו הכלה הטרייה, שתצא ותשיג "בוציץ" הוא התכוון שתביא נרות, בוציץ קדישין, אבל היא הבינה שהוא רוצה אבטיחים כפי שנקראו במקומה, הלכה והביאה אבטיחים. כעס הבעל ואמר לה לכו ותשברי אותם על ה"בבא", "בבא" זה שער בארמית (בבא קמא. מצינא ובתרא) אבל היא לא הבינה כן, היא הבינה שהיא צריכה לשבור את האבטיחים על ראשו של בבא בן בוטא, גדול הדור. דפקה בדלת של בבא בן בוטא, פותחים לה את הדלת, והיא מתחילה לצלף אבטיחים על ראשו של גדול הדור! מזעזע! איך מגיב גדול בתורה? קורא לה בבא בן בוטא ושואל אותה, בתי מדוע עשית זאת? אמרה לו כך אמר לי בעלי! אמר לה כשרה שבנשים! כשם שהלכת ועשית רצון בעלך כך תזכי שיצאו ממך שני גדולי עולם כבבא בן בוטא, וכך היה! זה רק כוח התורה!!

מתוך דרשתו השבועית של הר"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל זום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

היה בירושלים, צדיק יסוד עולם, רבי יוסף חיים זוננפלד זיע"א. הוא היה קודש קדשים. בעל מידות נפלאות, ויש עליו הרבה סיפורי נפלאות על חכמותו מידותיו וצדקותו הנפלאה.

בבית הכנסת של רבי יוסף חיים בירושלים היה חזן קבוע, ויום אחד חלה אותו חזן ונפטר לבית עולמו למגינת לב. והנה קרבו הימים הנוראים ובאו הגבאים לרב ואמרו לו שצריכים לדאוג לחזן, בעל תפילה לומים הנוראים, אמר להם הרב, יש חזן, זה בסדר. ושוב לאחר זמן באו אליו הגבאים ואמרו לו, הימים הנוראים קרבים והולכים וצריך לדאוג לבעל תפילה, ור' יוסף חיים שוב מרגיעם: יש חזן. והנה מגיע ליל ר"ה, הרב קורא לבנו של החזן הקודם ואמר לו תעלה חזן. לא היה לו קול כל כך טוב, אבל הוא ידע להתפלל והוא עלה לפני התיבה. לאחר התפילה שאלו את הרב, הלא יש חזנים הרבה יותר מוצלחים ממנו, בעלי קול יותר יפה, ומדוע קיבל הבן את המשרה? אמר להם רבי יוסף חיים, אסביר לכם, אשתו של החזן הקודם היא אלמנה, והיא באה להתפלל בעזרת הנשים וליבנה נחמץ ועיניה יזלו דמעות כנחל כשתזכר בבעלה שהיה הבעל תפילה הנוערץ, אולם כשהבן שלה יגש לפני העמוד היא תתנחם מעט.

זה גדולי ישראל! רוצים חזן והוא מיד חושב על האשה בעזרת הנשים! יש דבר כזה מחוץ לעולם התורה? איש את רעהו חיים בלעו!

חז"ל מספרים על רבי מאיר בעל הנס, שהיה דורש בכל ע"ש בבית הכנסת, הלכות אגדות ומשלים, והיתה אשה אחת שהיה לה בעל קשה מאד, היא רצתה לשמוע את השיעורים של רבי מאיר, אבל האיש התפלל בבית כנסת ליד הבית ומיהר לאכול את סעודת השבת, ואמר לה, אותי לא מעניין, כשאני בא הבייתה את בבית. מה עשתה? היתה יושבת בשיעור של רבי מאיר, ובאמצע הדרשה היתה רצה הביתה. פעם אחת רבי מאיר אמר דרשה מרתקת והיא היתה שקועה ושכחה מעצמה, ופתאום שומעת את רבי מאיר אומר "רבי חנניה בן עקשיה אומר" כו' אומר קדיש. היא נבהלה מאד ורצה הביתה. הבעל הפקדן אמר לה, לכי לרבי מאיר ותרקי לו פנים, עד אז אין לך מה לעשות בבית. מה עשתה? הלכה לחברתה הטובה והתחילה לבכות לה, מה אעשה? אמרה לה החברה, בואי אכלי וליני אצלי בשבת זו, ולמחרת השבת נלך לרבי מאיר ונבקש ממנו עצה. וכה עשו, היתה שם כל השבת וביום ראשון צעדו בחיל לביתו של רבי מאיר, להתיעץ עם גדול הדור. דפקו בדלת, אמרה להם הרבנית, שהרב אינו בבית, היכן הוא? הלק את התלמידים ללמוד בשדה. שם בחקל תפוחין קדישין לימד רבי מאיר את תלמידיו תורה, הלכה האשה וחברתה לכיון השדה שם ישבו רבי מאיר ותלמידיו. והנה רבי מאיר תוך כדי הלימוד,

ההקדשה השבועית

רוצים גם אנחנו להקדיש
אלפי טללים לאור הפרשה?
הצטרפו אלינו לקדושת
ההקדשה שבשבת 05-04-2023

ליישוב
ידן חיה בת הדס
יוסי בן רחל
דניאל בת חוה

לישיק
בנימין בן חסיה
אלדד בן חוה
ספיר בת עליזה
לידך בת עליזה

לחובלת
אסף בן חיה
רויט בן דיה
אלעד בן ענה
אלדד בן ירדנה

לליילי שושנה
שלמה בן ג'ון
סילית בת חנה
חן בן חיה
שמעון בן ירלנה
יואב בן חנה

סיפור לשבת

הרב צבי נקר

סוד הגלגולים

לא מקבלים על כך.

התעקשה הנשמה שהיא רוצה לחזור שוב לבית דין של מעלה ולשטוח שם את טענותיה. ואכן המלאך לאחר הפצרות חוזרות ונשנות לקח אותה חזרה לבית דין של מעלה.

כשעמדה לפני בית דין ביקשה: תנו לי לחזור שוב לעולם הזה, כדי שתהיה לי האפשרות לקיים מצוות כיבוד אב ואם. בית הדין דן בבקשתה ובסיכומו של ענין בקשתה התקבלה וחזרה לעולם הזה.

התעוררתי מהחלום, ממשיכה קרובת המשפחה לספר להורים השכולים, "אך תיכף ומיד נרדמתי שוב, וראיתי בהמשך החלום, כביכול אני שוב באותו מקום בגן עדן עליו חלמתי לפני כן. והנה נכנס המלאך, והפעם עם נשמת בחורה צעירה בגיל שש עשרה. המלאך פנה לאותה נשמה ואמר לה עמדת במשימה, קיימת גם מצווה כיבוד אב ואם. ולכן תקבלי גם את ההיכל של מצוות כיבוד הורים, בו כל כך חשקת.

דעו לכם, הנשמה היקרה שראיתי בחלום היתה לא אחרת מאשר בתכם עליה השלום, סיימה את דבריה. החלום האיר להורים את סיפור חייה של בתם באור יקר, והם מצאו בכך ניחומים לנפשם המיוסרת.

הם הבינו, בתם באה להשלים תפקיד מסוים, וכיון שהשלימה את תפקידה, לא היה לה עוד צורך לשהות בזה העולם השפל. כעת עלתה נשמתה לעולם שכולו טוב, ליהנות מזיו השכינה ולקבל את שכרה מושלם.

"הזו תורה וזו שכרה? כיצד זה יתכן, זה מה שמגיע לבת שלנו על קיום מצוות כיבוד אב ואם בהידור? הרי כתוב בתורה "כבוד את אביך ואת אמך למען יאריכון ימייך", היכן אריכות ימיה של זו?"

באחד מימי השבעה הגיעה לבית ההורים אחת מקרובות המשפחה, וביקשה לשוחח עימם באומרה "יש לי מסר מיוחד עבורכם מבתכם המנוחה".

ההורים עצרו את נשימתם, וקרובת המשפחה החלה מספרת את סיפורה מלא המסתורין:

"ישנתי בלילה, והנה בחלומי אני נמצאת כביכול בגן עדן. לפתע, מלאך רם ונישא הופיע עם נשמת אישה אחת. המלאך ערך לה 'מסע היכרות' עם חלקה, אשר זכתה בגן עדן בגין מעשיה בעולם הזה. המלאך הראה לה היכלות מאירים, גינות ונהרות שלא מן העולם הזה, תוך כדי שהוא מפטיר ואומר לה 'זה שלך עבור מצווה פלונית, וזה שלך עבור מצווה אלמונית'. אלא שבהגיע המלאך אל היכל יקר וחשוב, דילג עליו אותו מלאך.

"ההורים מאנו להתנחם, הרהורים ושאלות רבות הטרידו את מנוחתם..."

שאלה הנשמה את המלאך: מדוע אני לא מקבלת את ההיכל הזה? אני מתאוה לקבל גם את ההיכל המדהים הזה. השיב לה המלאך: זה היכל עבור מצוות כיבוד אב ואם, ואילו את, היות ולא קיימת מצווה זו לא מגיע לך לקבל היכל זה.

תמחה הנשמה: וכי מה אני אשמה, שנולדתי יתומה, וכי הייתי יכולה לקיים מצווה זו? השיב המלאך: טענות אין לנו אליך, מדוע לא קיימת מצווה זו, אבל שכר

לעיתים רבות האדם, כשהוא שומע אסון שהתרחש, מניד הוא את ראשו ואינו מבין, על מה ולמה נענש אותו אדם. להלן סיפור מופלא המעובד מתוך העלון 'אור עליון', ובו יש פתח להבנת מקרה מסוים.

הרה"ג יהודה כהן שליט"א, ראש מוסדות 'יקירי ירושלים', בשיחה שנשא לקראת הימים הנוראים בפני אברכי הכולל, סיפר מעשה מעורר ומעודד, המאיר את חיינו עלי אדמות באור אחה. הרב הקדים ואמר כי הוא מכיר במשך שנים רבות את המשפחה והבת, נשואי הסיפור דלהלן:

למשפחה יקרה המתגוררת בארה"ב היתה בת צדיקה, בעלת מידות טובות, אשר הצטיינה בקיום מצוות כיבוד אב ואם בצורה יוצאת מגדר הרגיל. היא היתה מסייעת, עוזרת ומכבדת את הוריה, באופן מעורר השתאות.

בהיותה כבת שש עשרה שנים, הלכה בחופשת הקיץ לנפוש בהרים, כפי שנהוג בארה"ב, לעזוב את הבית בימי הקיץ החמים לטובת נופש בהרים, שם האוויר נעים יותר.

הבחורה שימשה כמדריכה בקמפ (מחנה) למספר נערות וילדות. באחד הימים, יום מר ונמה, בנסיעה בטיול עם תלמידותיה, הרכב שבו נסעו התהפך, וכתוצאה מכך היא נהרגה במקום ל"ע.

כאשר הוריה שמעו את הבשורה, הם קיבלו זאת בצורה קשה ביותר. כל אדם המשכל את בתו הצעירה נשבר ליבו בקרבו, קל וחומר הורים אלו, אשר נקשרו לבתם בעבותות אהבה, במיוחד לאור השתדלותה הרבה בכבודם.

ההורים מאנו להתנחם. הרהורים ושאלות רבות הטרידו את מנוחתם. יתכן ואף תהו

לסיפורים מרתקים נוספים של הרב צבי נקר נכנסו לאתר 'ישיבת אור דוד'

רוצים להפיץ את העלון "אור הפרשה" באזור מגוריכם? הצטרפו למפיצים וקבלו עלונים בכל שבוע לחלוקה!

חייגו עכשיו:

03-61-50-203

*ההפצה הינה במחיר סמלי

הלכות מוצאי שבת

שאלה: האם אשה חייבת בסעודה רביעית?

מצות סעודה רביעית זמנה הוא במוצאי שבת בדוקא, נמצא שהיא מצות עשה שהזמן גרמא ולכא' הכלל הידוע שמצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות. אמנם כתבו האחרונים שמזה שהסמיכה הגמרא (שבת קיט:) דין סעודה רביעית לשאר סעודות השבת. משמע שיש לסעודה זו דין כשאר סעודות השבת, ועוד שטעם סעודה רביעית היא משום ללות את המלך בכניסתו וביציאתו, נשים גם מחויבות בזה.

יש עוד אחרונים שכתבו, שכיון שנאמר על מצות סעודת מלוה מלכה, עצם יש באדם ונסכוו שמו (שהיא עצם הלוח והיא העצם התחתון שבשדרה), ואינו ניוון אלא בסעודת מוצאי שבת, וממנו קם האדם בתחיית המתים. ועוד שהמן היה יורד שני עומרים לאחז, כדי להשאיר ברכה גם לסעודה רביעית, וגם הנשים היו באותו הנס של המן. לפי זה ראוי גם לנשים לאכול סעודה זו.

אמנם כתבו האחרונים, שלפי מה שכתבו הגאונים שאין כל כך חיוב סעודה זו בפת יכולות הנשים לקיים סעודה זו בעוגות או פירות, ומ"מ ודאי שראוי ונכון שישתדלו לעשותה בפת דווקא.

סגולה לנשים שלא תתקשנה בלידתן, שיקיימו מצות סעודה רביעית, ויאמרו בפיהם לשם מצות סעודת מלוה מלכה, ועל ידי זה ילדו בנקל ובהריוחה בעזרת ה' יתברך. כ"כ אחרונים.

להלכה, גם הנשים עליהן לקיים סעודה רביעית במוצאי שבת, ודין האשה כדין האישה לכל עניני שבת, ויכולות לקיים סעודה זו בעוגות או פירות. ומ"מ ודאי שראוי ונכון שישתדלו לעשותה בפת דווקא. ויש בזה סגולה לנשים שלא תתקשנה בעת לידתן, שתאכלנה במוצאי שבת סעודת מלוה מלכה ויאמרו בפיהם לשם מצות סעודת מלוה מלכה. (ילקו"י עמ' תתקכט)

שאלה: האם יש ענין לאכול ולשתות במוצאי שבת דברים חמים?

נאמר בגמרא (שבת קיט:) חמין במוצאי שבת מלוגמא (פי', מים חמים במוצאי שבת יש בהם רפואה), פת חמה במוצאי שבת מלוגמא. ופירשו הראשונים, חמין, לשתות ולרחוץ. וכתב אחד מהאחרונים שמנהג העולם רק לשתות ולכן יש לפרש שכונת הראשונים או לשתות או לרחוץ. ושרפואתו לעצבות, ונתנו רמז על זה מהפסוק "ומחבש לעצבותם". ור"ת של מחב"ש הוא ח'מין ב'מוצאי שבת מ'לוגמא. ומאי הוא הרפואה, "לעצבותם", לחולי העצבות. ויש שכתבו שהשיעור שיש בו רפואה הוא כמלא לוגמיו (כ-45 גרם).

ומה שאמרו חז"ל פת חמה, כתבו האחרונים שמהגמרא במסכת יומא (פד.) ומירושלמי ועוד מבואר שפת חמה היא לא טובה לגוף. ולכן ביארו הפוסקים, שכשהיא פת חמה שהוציאה מן התנור מיד לאחר אפייתה היא לא טובה, אבל כשנתקררה וחוזר ומחממה מחדש והיא מצטמקת ויפה לה, זו היא שמעלה ארוכה ומרפא. ועוד חילקו, שדוקא פת חמה ביותר, מיד אחר שהוציאה מן התנור, מתשת כוחו של אדם, אבל כשאינה חמה כל כך, טובה לאדם. ושכן משמע מהגמרא ביומא.

להלכה, אמרו חז"ל (שבת קיט:) חמין במוצאי שבת מלוגמא, פת חמה במוצאי שבת מלוגמא (רפואה). והיינו פת שנאפתה מקודם, וכבר נתקררה, וחוזר ומחממה מחדש, והיא מצטמקת ויפה לה, זוהי שמעלה ארוכה ומרפא. ועוד פת שאינה חמה כל כך. ומה שאמרו חמין במוצאי שבת מלוגמא. היינו שיועיל לו שלא תהיה לו עצבות ויהיה תמיד שש ושמה, וטוב שיאמר גם כן בפיו "חמין במוצאי שבת מלוגמא". (ילקוט יוסף עמ' תתקלה)

שאלה: האם מותר לטלטל לחם קפוא ושאר מאכלים קפואים (הראויים לאכילה ללא צורך בבישול או שבשול)?

הנה, היה מקום לומר שכיון שאינם ראויים לאכילה בבין השמשות (שזה עיקר הזמן שקובע אם הקצתי דעתי מהחפץ מלהשתמש בו בשבת), אזי הרי הם מוקצה ואסור לטלטלם אלא שלהלכה מותר לטלטלם והטעם הוא משום שבידו להוציאם ולהפשירם, נחשב כדבר שגומרו בידו אדם, (דהיינו שיש ביד האדם אפשרות לגומרו ולתקנו שיהיה ראוי לשימוש). ובפרט לחם שאפשר לצרפו ללחם משנה אפילו בעודו קפוא.

להלכה, מותר לטלטל לחם קפוא וכן מאכלים קפואים, כיון שיוכל להפשירם ולהשתמש בהם בשבת, ובפרט לחם קפוא שראוי הוא להצטרף ללחם משנה (אם אין לו שום לחם אחר).

חינוך ילדים הרב אהרן פרידמן

הילדים אינו אויבים - עונש אינו מאבק

כאשר אנו זוכרים ומודעים לכלל, שהעונש הוא רק בגדר אמצעי שמטרתו להציב גבולות שיעזרו לו בחינוך הילד, ברוח, שאסור שהעונש יצטייר כנקמה. גם כשהילד מטפס על העצבים ומוציא אותנו מן הכלים, אין זה מצדיק מתן עונש כתגובה כוחנית בלבד. ראשית, ביחסי הורים ילדים לא הותר הלאו של "לא תקום", ויש לעשות שאלת חכם כדי לברר אם מתן עונש כנקמה אינו גובל באיסור דאורייתא! מלבד זאת שעונש כנקמה אולי בכוחו להתיע, הרי שפעולתו היא ההיפך מחינוך, והוא גם מוריד את ערכו של ההורה הנוקם בעיני הילד.

הורים חייבים להצטייד בעצבים קרים בכל הנוגע לחינוך הילדים, ובמיוחד במה שנוגע לעונשים. אסור ואף אי אפשר לחנך ילדים מתוך עצבים, כעס ועם. תגובות אמוציונאליות, המגיעות "מתוך הבטן" ולא מהראש, אין בהן כל מסר חינוכי. תגובותינו חייבות להישקל בכובד ראש, כדי שנדע מראש מה סיכוייה של התגובה ומה התוצאות שאנו מצפים להן.

עלינו לזכור, כי המונח "בא לכלל כעס בא לכלל טעות", נאמר על הגדול שבענקים - משה רבינו. והטעויות שעלולות לנבוע מהכעס בשעת חינוך הילדים, הם רבות ותוצאותיהן מי ישרן. אמנם בשלב זה, עדיין ההורים חזקים מן הילד והם יכולים לשרו ולייסרו עד כדי כאב. אולם אף אחד אינו ערב לנו, כיצד יראו פני הדברים, כשהילד יגדל ויגלה את הכוחות שיש בידו להשיב מלחמה שערה.

אך בלבד החשש מתגובת הנגד של הילד, נשאל את עצמנו: האם מכות מתוך נקמה, הניתנות בעיצומה של התקפת זעם או מתוך רגשות בווערים של כעס ותסכול, יביאו את הילד להבין את הדרך הנכונה? האם הם ירחיקו אותו באופן מושכל מן החטא והמעשים השליליים? הלא ילד אינו סוס דרכים, שהדרך היחידה להטותו לדרך המלך היא באמצעות השוט...

התשובה ברורה ולו יכולתי הייתי זועק אותה מעל גבי הנייר: לא ולא !!! עונש הניתן מתוך כעס יוצר "מאבק כוחות" - שאתה ההורה פותח בו, אך הילד יצטרף אליו במוקדם או במאוחר. אז תאבד את כל השפעתך על הילד ותשמש עבורו כמטרת אויב, שיש לפגוע בה ולחסל את השפעתה. גם אם בסיבוב הראשון, הילד מרגיש שהוא מפסיד בקרב משום שהוא חלש ממך, הוא ימתין לך בפינה ויאגור רעיונות נקמה וכוחות להוציאן אל הפועל.

אי לכך, ומאחר שהעונש כוחו יפה להגביל בהצבת גדרים וסייגים שהילד יזהר מלפרצם בעתיד, הרי שהדבר צריך להיות ממוקד באופן מוגדר וברור למעשה המסוים שאנו רוצים למנוע, ולא כהתקפה כוללנית על הילד כולו.

לדוגמא: ילד מושיט את היד לקחת פרוסת עוגה ללא רשות, שאמו פוקדת עליו שלא יעשה כן. הוא לא יפגע יותר מדי אם אימו תתן לו מכה קטנה על מעשהו, או אזהרה שאם יקח בלי רשות לא יקבל ביום יומיים הקרובים מיני מתיקה. קנס זה יגרום לו לשקול שוב אם כדאי לו לא לשמוע בקול הורי. הוא רואה את העונש כמוצדק אף על פי שלדעתו לא ראוי למנוע ממנו לקחת עוגה.

שונה הדבר כאשר אימו מוציאת כאן הזדמנות לצאת למאבק כוללני על הילד ואישיותו: "אתה ילד רע... פרא אדם... אני אסדר אותך ואלמד אותך לקח..." צורת ענישה זו, תתקבל אצל הילד כהתקפה אישית ולא כענישה על המעשה. זו הכרזת מלחמה מסוכנת, שעלולה להרוס ולהחריב מה שנבנה בעמל רב !

רגע חושבים

הרב אליהו רוסתמי

שלמות העם

משלים את הגדול.

היו כמה חברים שנסעו ליער מרוחק לטיול, והביאו איתם ציוד רב, שקי שינה, גחלים סטקים פרגיות סלטים וכל מעדני עולם. אבל שכחו את הגפרור הקטן! שאלו אחד את השני איפה הגפרור? גם מצית לא היה להם. הם בתוך עובי היער, ולחזור לעיר לוקח שש שעות, הכל הביאו, מנגלים אוכל בשפע! אבל חסר את הגפרור הקטן עם הראש האדום! קנו בשר בארבעת אלפים שקל, איזה אוהלים, גפרור אחד חסר, הכל הלך! כל הטיול בנוי על הגפרור. רואים כאן שהקטן משלים את הגדול!

פירוש נוסף למה נאמר מחצית השקל, ללמדנו שבעולם הזה אנחנו רואים חצאי דברים. הרבה אנשים הולכים בעולם עם כל מיני שאלות על אלקים, למה כך ולמה כך, ולא מבינים שהעולם נקרא עולם מלשון נעלם העלם ותעלומה. אנחנו רואים חצאי דברים.

אדם הלך לקולנוע בשעה שמונה, והסרט כבר התחיל בשעה שבע. פתאום הוא רואה מישהו קונה בננות, ואחריו מגיעה מכונת שחורה והגג נפתח, ועומד מישהו עם "עוזי קצר" (נשק חם), "עוזי זמרת" יה ויהי לי לישועה", ירה עליו צרור והוריד אותו. האדם בקולנוע התחיל לצעוק "מה זה, למה יורים באדם חף מפשע", אמר לו מישהו מהקהל "תשב בשקט, מה אתה צועק, אתה באת בשעה איחור ואתה שואל שאלות, אם היית מהתחלה, היית רואה שזה שקנה בננות רצח את כל משפחתו של היורה!

אדם בא לעולם באמצע הסרט באמצע הגלגול ולא מבין למה אלקים עשה כך...

הרב אליהו רוסתמי מרצה באתרנו
להרצאות נוספות בקרו באתר 'שיבת אור דוד'

"זה יתנו כל העובר על הפקודים, מחצית השקל בשקל הקודש", בהלכות ברכות (שו"ע קס"ח ס"א) כתוב שצריך לברך על דבר שלם משום הידור מצוה, ולכן אם יש לך וופל שלם ואחד חצוי, צריך לברך על השלם שהוא חשוב.

אמנם יש פירות שמוחזקים בתולעים וחייבים לבדוק אותם קודם האכילה, כגון תאנים שצריך לפתוח ולבדוק כי מצויות שם הרבה "רקדניות", יש גם את "תולי" התולעת, לכן צריך לפתוח ולבדוק ואחר כך לברך ולאכול.

ואם יש ענין לברך על דבר שלם, למה התורה אמרה להביא מחצית השקל, למה חצי ולא שקל שלם!

כתבו בעלי המוסר שזה בא ללמדנו יסוד גדול, לעולם ירגיש אדם עצמו חצי ולא שלם, ועם ישראל אחד משלים את השני.

אדם שהוא רווק נקרא בקבלה "פלאג דגופא", חצי גוף! השרוי בלא אשה שרוי בלא ברכה ובלא שמחה ובלי חומה (שמירה), ובירושלמי כתוב שהוא שרוי בלי רצון. ויש רווקים שמאבדים את הרצון לחיות, למה? לא טוב היות האדם לבדו, כי הוא לא שלם, שהוא חצי ואם יתחתן יהיה שלם. אם יש בבית כנסת תשעה מתפללים בדרגת משה רבינו, הם לא יכולים לומר קדיש וקדושה ולא להוציא ספר תורה, ואם נכנס נער קטן בן שלוש עשרה, השכינה נכנסת איתו! מי השלים את תשעת הענקים, הילד של הבר מצוה! ולמה ה' עשה כך. ללמדנו שכולנו חצאים וזקוקים אחד לשני. אם יש שיעור תורה של מאות משתתפים, יש ריבוי שכינה והארה שאי אפשר לתאר, אבל אם כל אחד ילמד בביתו לבד, לא תהיה שם הארה, כי יש הבדל אם אחד לומד לבד או שלומדים רבים ביחד!

לכן כל יהודי מביא מחצית השקל, שירגיש שהוא רק חצי ואפילו הקטן

תיקון הנפטרים

הידוע שכתב רבי יהודה פתיה

עושה נחת רוח גדול לנפטר

ומצילו מן הדין.

בכח התיקון לתקן את נשמת הנפטר,

להוציאו מייסוריו ולהעלותו לגן עדן.

וחשוב מאוד שכל אחד יעשה את התיקון לקרוביו
וזוה חסד של אמת ובזכות זו הנפטר יתפלל עליו בשמים וימליץ יושר עליו.

למסירת שמות ניתן להתקשר למשרדי הישיבה 03-570-12-12